

AVILÁG

ELŐFIZETESI ÁRA POSTÁN SZÁLLITVA VÁLLALATOKNAK ÉS PÉNZINTÉZETEKNEK 1000 LEI.

EGYES SZÁM ÁRA 2 LEI.

TULAJDONOS-FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. PAP TIBOR

TELEFONSZÁM: 2835

TÖRVÉNYSZÉKI LAJSTROMOZÁSI SZÁM: 53.
DSOAR No. 3814. TRIB. CLUJ.

Kiadóhivatal: Cluj, Calea Moșilor 81. sz.

ÚJ GIBALTÁRT LÉTESIT AMERIKA A CSENDES OCEÁNON

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok a Csendes oceánon lévő Haway szigetét csendesocéáni Gibaltárrá építik ki.

A szigetet már a közel jövőben úgy erősítik meg, hogy az önállóan is használható legyen háboru esetén. Óriási élelmiszeranyagot halmoznak a szigetre, beton állásokat, csatornázást, vívezetéseket, hadikikötőket és repülőtereket létesítenek Haway szigetén, amely így a Csendes Oceánban a legerősebb hadászati bázis lesz.

A MAGYAR HERCEGPRI- MÁS AZ IGAZI KERESZ- TÉNYEKRŐL

Budapestről jelentik: A Szent István Akadémiai vasárnapi közgyűlésén Serédy Jusztinián hercegprímás mondott elnöki megnyitót. Beszédében kijelentette, hogy a Szent István eszméjének győzedelmét nem tisztán a faji alap tette, hanem az eszmék hatalmas győzelmét a kereszténység segítette elő. Ez a kereszténység polgárjog alapjául vallja a haza területén a keresztény polgárok egyforma körülmények között egyforma joggal élnek. Nemzetiségük miatt nincs különbség „nemes” és „nemes szabad” és „szabad szolga” vagy „szolga” között Középeurópa kis nemzetének — folytatta tovább a hercegprímás — számolniuk kell az adott helyzettel, a széthúzás helyett a megértést kell keresni. Ezeket az elveket, melyeket Szent István hirdetett, megtagadták és most rá kell jöjjenek, hogy társadalmi, gazdasági, oktatási, nevelési kérdéseket csak az egyház által hirdetett türelmes alapokon oldhatják meg és szüntethetik meg a fentálló különbségeket, mert ma már odajutottunk, hogy ezek nélkül élni sem lehet.

NAPILAPOT INDIT A MA- GYARORSZÁGI DEMOKRATA FIATALSÁG

Budapestről jelentik: A fiatal magyar értelmiség demokrata alakulata, negyvennyolcas eszméket hirdető Márciusi Front, már régebben tervezi egy komolyabb sajtóorgánium megalapítását. Eddig két, havonta egyszer megjelenő lapjuk volt, a budapesti »Hid» és a debreceni »Tovább», de a márciusiak napilapot akartak indítani »Március» címmel. Ezért — az amerikai magyarok támogatása mellett Féja Géza, Kovács Imre és Barcs Sándor tavasszal Ame-

Minden állampolgár beléphet a Nemzeti Ujjászületés Pártjába

A magyarországi sajtó véleménye az új frontról

Kolozsvár megye közönségének tudomására hozzuk, hogy az összes községekben, mezővárosokban íveket fektettek fel, amelyben minden polgár, aki csatlakozni akar a »Nemzeti Ujjászületés Front»-hoz, beiratkozhatik.

A »Nemzeti Ujjászületési Front» megalkotásáról szóló törvény 5-ik szakasza szerint, beiratkozhatik minden nagykorú román, aki 21-ik évét betöltötte, az aktív katonák és a bírói kar tagjain kívül.

Az aláírásokat személyesen kell eszközölni a foglalkozás és teljes cím megjelölésével.

A beiratkozási ív minden közházán a nagyközönség rendelkezésére áll.

A polgármesteri hivatal a következő közleményt adta ki:

Kolozsvár város közönségének tudomására hozzuk, hogy a városházán íveket fektettek fel, amelyben minden polgár, aki csatlakozni akar a Nemzeti Ujjászületési Fronthoz, beiratkozhatik.

A Nemzeti Ujjászületés Frontja politikai szervezet megalakulásáról szóló törvény 5-ik szakasza szerint, az összes nagykorú románok akik 21-ik évüket betöltötték, beiratkozhatnak, az aktív katonák és a bírói kar tagjainak kivételével.

Az aláírásokat személyesen kell eszközölni, a foglalkozás és teljes cím megjelölésével.

A beiratkozási ív a városháza I. emeleti titkári szobájában áll a jelentkezők rendelkezésére.

A magyar sajtó véleménye

ásában,

— Ha visszatekintünk a múlt eseményeire — írja a budapesti lap — amikor Romániának a felforgató jellegű mozgalmak, a gazdasági nehézségek és a politikai küzdelmek kiéleződése következtében súlyos nehézségekkel kellett megküzdenie és a mai helyzetet látjuk, akkor

megállapíthatjuk, hogy Romániából hatalmas ország lett, amelynek egyetlen egy biztos támasza van:

Öfelsége Károly király.

A többi magyar lap hasonlóképpen foglalkozik a nemzeti ujjászületés frontjának megalakításával és érdeklődéssel tekint a romániai események felé.

AZ ÁLLAM ÉRDEKE UGY KIVÁNJJA:

Slovenskoi mintára kell a kolozsvári rádió műsorát összeállítani

Az erdélyi román—magyar kulturközeledést is elő kell segíteni a stúdióban

CLUJ—KOLOZSVÁR. Öfelsége elnöklete alatt megtartott egyik legutóbbi minisztertanács elhatározta, hogy Kolozsváron és Temesváron rádió leadó állomásokat állítanak fel. A hír minket kolozsváriakat rendkívüli örömmel tölt el, mert évek óta folytatott akciónak, így szerencsés befejezéshez közeledik. E sorok írója már évek óta küzd ez irányban s többször hangsúlyozta, hogy Erdély fővárosa régen megérdemelt egy rádió stúdiót.

Kolozsvárnak 3 féle színháza van. Opera—Román próza együttes és magyar nyelvű színház, tehát élénk kultur életet él. Többször rendeznek koncerteket gazdasági és politikai események, játszódnak le — vagyis bőven akadnak közvetítésre alkalmas dolgok egy önálló stúdió

felállítására.

Számtalan román és kisebbségi társadalmi esemény játszódik le, amelyek mind alkalmasak rádió közvetítésre. De van Erdélynek egy 20 év alatt kitermelődött író és művész gárdája is, amely éppen a fórum hiánya miatt nem tudott megizmosodni kellőképpen terjeszkedni.

Egy rádió stúdió a legideálisabb eszköz lenne az itt élő népek kulturájának kölcsönös kiterjesztésére s az egymáshoz közelebb hozására is.

Számtalan olyan nagytehetségű kisebbségi író ismerünk, akik politikai nézetük miatt nem kapnak teret Budapesten.

Ezek az írók és művészek el kell jussanak ezekbe az erdélyi stúdiókba s tudásukkal s munká-

jukkal nagyszerűen szolgálhatnak az erdélyi román—magyar közeledés gondolatát.

Mint követésre méltó példa lebeg szemünk előtt a Bratislava—Banyaska-bistita és a volt kosicei adó állomások műsora, amelyek a nap egyik részében az ottani kisebbségek nyelvén s azok kultur vezetőinek sorompóba állításával sugározták műsorukat.

Kisebbségi nyelven szolgáltatott hír anyagukkal pedig egyenesen állam alkotó hivatást töltöttek be.

Bevalljuk nyíltan, mi erdélyiek is úgy a multban, mint a jelenben szívesen állítjuk be rádióinkat a szlovákiai magyar hír-adás meghallgatására, mert olyan hír anyagot közöl, amelyet más ország adóállomása bizonyos okokból nem hoz nyilvánosságra.

Reméljük, hogy a Kolozsváron és Temesváron létesítendő állomások számolni fognak műsoruk összeállításánál a fent elmondottakra s már magasabb állami érdekből is úgy oldják meg programjukat, hogy az mindenkit ne csak szórakoztasson, — hanem érdekeljen és tanítson is.

Dr. PAP TIBOR

rikába utaztak volna, ahol előadás-sorozatok bevétele fordították volna a megalapítandó lap céljaira. A közbejött súlyos sajtórendészeti viszonyok miatt azonban aligha kaptak volna engedélyt egy új lap megindításához s így az amerikai utat lemondták, de tárgyalásba kezdtek Mezőfi Vil-mossal, a régi agrárszociológus-

sal, akinek hetilapja jelenik meg »Szabad Szó» címmel, a lap átvétele tárgyában.

A tárgyalások eredményre vezettek, a Márciusi Frontnak sikerült megvenni a »Szabad Szó»-t s most remélik, hogy rövidesen napilapot tudnak csinálni belőle. A »Szabad Szó» valószínűleg Romániába is be fog járni.

Karácsonyi olcsó vásárunkon

csak az árak olcsóbbak,
de a minőség a megszokott jó!

Keller - Molnár

divatárúháza

Cluj, Calea Regele Ferdinand 15. szám

Szász Endre a Keleti Ujság szerkesztője Buda- pestre költözik

Cluj-Kolozsvár. Pár héttel ezelőtt az a hír kelt szárnyra, hogy Szász Endre a Keleti Ujság tényleges szerkesztője Budapest felé gravitál. Szász Endre a múlt hónapban tényleg töltött néhány napot a magyar fővárosban s így a hír nem minden alap nélkül kelt szárnyra, mert Szász a pesti tartozkodása alatt tárgyalásokat folytatott ottani elhelyezkedésére is. Amint most értesülünk ezek a tárgyalások eredményesen fejeződtek be és Szász Endre 1939 február 1-vel kiválik a Keleti Ujságtól és Budapestre költözik fel ahol már alá is írta alkalmaztatási szerződését.

A Keleti Ujság tehát új szerkesztőt kap. Hogy ki kerül alap élére, azt még nem lehet tudni, bár már megtörténtek a lépések egy új szerkesztő leszerződésére nézve.

Szász Endre közel három évtizeden át dolgozott különböző kolozsvári és erdélyi lapvállalatok kötelékében. Körülbelül öt évvel ezelőtt ünnepelte 25 éves jubileumát, amikor nem csak Kolozsvár, hanem egész Erdély magyar lakossága szerencsekívánnal és ajándékkal halmozta el. Hosszú időn átelnőke volt a kisebbségi újságírók országos és kolozsvári szervezeteinek.

Alig két hónapja, Zagoni Dezső távozott el körünkből, aki az újságíró szervezet kolozsvári csoportjának ügyvezető elnöke volt, most a második vezető személy az elnök készül itthagyni bennünket és átköltözik Budapestre.

Szász Endre távozásával kapcsolatban előtérbe kerül a szervezet vezetőségének átalakítási ügye is. Igaz, hogy a szakmai ügyek védelmére ezután a céh lesz hivatva, de a céh megalakulása nem zárja ki az újságíró egyesületek életének tovább folytatását. A céh való alakulást kölcsönben is még az illetékes minisztériumnak előbb jóvá kell hagynia s csak azután kezdheti meg működését. A jelen körülmények között még hónapok fognak eltelni, amíg a céhek megkezdhetik munkájukat. Az sem tudni, hogy az egy szakmában benyújtott eset-

leg több céh alakítási kérése közül a minisztérium melyiket fogadja el és melyiknek adja meg a működési engedélyt.

Temesváron ugyanis az történt, hogy az ottani tartományi körzet területén a kisebbségi újságírók egy másik rvmán csoporttal kötöttek egyezményt — nem azzal akikkel a Samos tartománybeliek s így az is előfordulhat, hogy a két csoportosulás egymással fog fordulni.

At kell szervezni az újságíró testületet.

Van azonban egy ennél is fontosabb ügyünk — a kollektív szerződés kötésére irányuló tárgyalások ügye. Ez van olyan fontos kérdés, hogy föltétlen több taggyűlés összehívása válik szükségesé. Már pedig a pár hét múlva távozó elnök, aki egészen más törvények alatt fog élni, legjobb akarattal sem foglalkozhatik ezzel a ránézve ezután érdektelenné váló kérdéssel olyan intenzíven mint mi, akik itt maradunk s akik itt akarjuk a mindennapi kenyerünket megkeresni. Mondjuk meg nyíltan, ami eddig e kérdésben történt az minket nem elégít ki, sőt aggodalommal tölt el. Összeállítottak ugyan egy szerződés tervezetnek nevezett valamit s anélkül, hogy az érdekeltekkel ismertették volna, egyenesen átadták a lapkiadóknak mint az újságírók szerződés tervezetét. Hát ez ellen tiltakozunk.

A szerződést tárgyaló személyeknek mielőtt pongyolán összetákolta tervezetükkel a kiadókhöz mentek volna — magukat az érdekeltektől újságírókat kellett volna megkérdezni, helyesnek találják-e ezt a tervet s beleegyezésüket adják-e arra, hogy nevükben ennek alapján tárgyaljanak.

Itt a nyilvánosság előtt szólítjuk fel Végh József kollégánkat mint a megalakulni akaró céh alelnökét, hogy legutóbbi értekezletünkön tett ígéretéhez híven azonnal hívjon össze taggyűlést, mert úgy a kollektív szerződés, mint a céh alakítás ügyében részletes felvilágosítást kérünk.

Új szellemet óhajtunk a kari érdekek megvédése körül meghonosítani. Szász Endre távozása lehetőséget nyújt arra is, hogy felfrissítsük szervezetünk vezetését s ezt meg is fogjuk csinálni. A vezetés legyen a tagoké s ne fordítva. Ne határozzanak fölöttünk de nélkülünk.

SZINHÁZ

A karácsonyi műsor meglepetése a Nincs szebb mint a szerelem bemutatója

A színház gazdag karácsonyi műsorának, amelyet lapunk más helyén teljes egészében közlünk, külön meglepetése lesz dr. Sándor Jenőnek, az Aki mer az nyer című nagysikerű operett neves szerzőjének legújabb Nincs szebb mint a szerelem című operettjének bemutatása. A nagyszerű operettre teljes apparátussal és nagy kedvvel készül a színház operettegyüttese.

HETI MŰSOR:

Csütörtök fél 9: NAPLEGENDA — IDAHEGYI PÁSZTOROK (Bánffy Miklós és Aprily Lajos jelenlétében. Az erdélyi ciklus bemutatódó előadása. A diszleteket és kosztümöket Bánffy Miklós tervezte, aki a rendezést is irányítja. Az Idahegyi pásztorok kísérő zenéjét Csiki Endre szerezte. Főszereplők: Fényes Alice, Erényi Böske, Nagy István, Tóth Elek, Mészáros Béla, Lantos Béla, Deésy Jenő, Perényi János, Bodó György. Premier bérlet 14. sz.)

Péntek fél 9: NAPLEGENDA — IDAHEGYI PÁSZTOROK. (Rendes bérlet 14. sz. Irodalmi bérlet 10. szám.)

Szombat d. u. 3: PIROSKA ÉS A FARKAS (Gyermekelekedés, nagyon olcsó helyárrakkal.)

Szombat este: Nincs előadás.

Vasárnap d. u. 3: JULIA (Olcsó helyárrakkal.)

Vasár. 6: IDE GYERE RÓZSAM

Vasárnap este 9: NINCS SZEBB

MOST MÁR
SZEZON UTÁNI ÁRAKON
VÁSÁROLHAT

SZÖRME
ujdonságokat

!

WEISZ ERNŐ

SZÜCSNÉL,

CALEA REGELE FERDINAND
12.

MINT A SZERELEM. (Sándor Jenő óriási sikerű nagyoperettje. Rendező Gróf László. Főszereplők: Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Báza Éva, Rajnai Elli, Jenei János, Tompa Sándor, Csóka József, Fülöp Sándor, Réthely Ödön Csengeri Aladár. stb. Premier bérlet 15. szám.)

Hétfő 3: JULIA (Olcsó helyárrak.)

Hétfő 6: IDE GYERE RÓZSAM.

Hétfő este 9: NINCS SZEBB MINT

A SZERELEM (Rendes bérlet 15. sz.)

Kedd d. u. 3: NEM LESZEK HAL-

LATLAN (Olcsó helyárrak.)

Kedd d. u. 6: NINCS SZEBB MINT

A SZERELEM.

Kedd este 9: Ide gyere rózsám.

Szerda este fél 9: Nincs szebb

mint a szerelem.

Egy csók más semmi

mondja egy nőta. Pedig dehogy is más semmi. Egy csók nemcsak egy-egy boldogtalan ember életét, hanem: perét is eldöntheti.

Például, egyik bukaresti színésznő válópert indított az ura ellen, mert megverte. A válópert azonban elvesztette, mert akadt tanu, aki látta a színésznőt a verekedés után férjével csókolózni. A csókhoz pedig, mondotta a törvényszék, két fél szükséges, egy aki adja és egy aki elfogadja. A kutyafáját ez bizony igaz. Örvendünk ha a bírák is ennyire értenek a csókhoz.

Megkezdődött
a karácsonyi nagyvásár a

Kalapkirály-nál

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

végeladás

Piața Unirii 24. szám

ELADÁS: délelőtt 9-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.
Tükrök és pultok eladók.

Itél a vásárló közönség a kereskedők és Sora harcában minőség vagy olcsóság? ez itt a kérdés

CLUJ—KOLOZSVÁR. A hónapok óta érdeklődéssel kísért Sora áruház végre megnyitotta kapuit. Akik a cég bukaresti főüzletét ismerik, azoknak a kolozsvári fiók semmi újat nem hozott. Még az üzlet belső építkezése is teljesen a fővárosi minta után készült. — Szó szerint ugyanazok az árúk vannak itt, mint ott. Az árak is változatlanok.

Arra is emlékszünk, hogy a bukaresti megnyitás napján rendőrség tartotta fent két napig a rendet olyan nagy csoportba verődtek a kíváncsiak, akik egymást megelőzve akartak bejutni a bazárszerű áruházba. Azt is tudjuk, hogy hat hónappal a megnyitás után már jóval csendesebb lett a bukaresti főpostával szemben elterülő „népáruház környéke”. A megnyitás utáni napokban a töle pár lépésnyire levő Galerie Lafayette tárongott az ürességtől. A bukarestiek mind a Sora bazár-áruházba siettek. Hat hónappal később az ötemeletes Lafayette ismét tele volt. Zsongott, zajlott ismét a vevők serege. Amikor egy Bucurestben levő ismerősömet megkérdeztem: **mi lett a Sora-Lafayette harcát?** csak annyit felelt: **eldöntötte a közönség.**

A Lafayette ismét erősen látogatott lett, mert a bukaresti közönség egyik része visszatért a drágább áruhoz.

Kolozsváron még nem lehet tudni, mi lesz a közönség ítélete. A közvetlen karácsony előtti napokban, amikor mindenki kevés pénzért sokféle ajándékot akar összevásárolni szeretneinek, inkább az ár jön számításba s nincs is ideje külbömböző szaküzletekben szaladgálni. Már az a tény, hogy egy helyen összehalmozva többfelét vásárolhat — nagy idő megtakarítást jelent s így a bazár-áruház jobban kielégíti, kérdés, hogy mi lesz később, amikor saját maga számára fog vásárolni, az olcsóbbat vagy a drágább de föltétlenül jobb minőségűt fogja-e keresni?

Ez lesz a döntő ítélet, melyből kifolyólag az egyik fél elvérzik majd. A szaküzlet vagy a népáruház? Itt még a bucuresti példa sem döntő fontosságú, mert Bucuresti lévén az ország fővárosa, az állam 19 millió lakosságára számíthat, mint vásárló közönségre hiszen egy év leforgása alatt megfordul annyi ember Bucurestben — beleértve azokat, akik évente 5-6-szor is leutaznak dolgoik intézésére a fővárosban. Más a helyzet azonban Kolozsváron, itt 100 ezer városi lakos mellé, még hozzászámíthatunk 200 ezer vidéki vásárlót, tehát összesen 300 ezer ember jöhet csak számításba. Ezek is azonban közel vannak a városhoz s így

Nagy karácsonyi vásár!

FIGYELEM!

Jó minőségű árút adunk.

1 méter mosott vászon	Lei 16
1 méter flanell	23
1 méter ruhaszövet divat színekben	85
1 méter kabátszövet	198
1 stór függöny	185
1 étkező garnitúra 6 személyes	298
1 férfi zsebkendő	12
1 pár téli zokni, 1-a minőség	19
1 női gyapjúsál, divatos színekben	55
1 sport ing	135
1 flanell pyjama, kabát, nadrág	215
Nyakkendők óriási választékban már 38 leitől	

Szabo Jenő RT.

női és férfidivat nagyáruházában.

CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 5.

Telefon: 24—79.

— Tekintse meg szenzációs karácsonyi kirakatainkat! —

JÓL SZABOTT PRIMA MINŐSÉGŰ RUHÁT KÉSZEN
VAGY MÉRET UTÁN

COSTUM-nél

VEGYEN. CLUJ, PIATA UNIRII 10. SZ.

Telefon: 2888.

**Női és férfi si-ruhát speciális anyagból
legolcsóbban készítünk.**

(Diftin és ballonseidéből.)

**ha minőségileg nem lennének
megelégedve az áruval, leg-
közelebb már máshol szerzik
be szükségleteiket.**

Mindenestre 3—4 hónap alatt el-
dől a nagy harc és kiderül a köz-
önség megfelelőbbézetlen ítélete

KÖZGAZDASÁG

**Dr. Podowszky József a Pesti Magyar Keres-
kedelmi Bank igazgatója**

Az erdélyi lapok közgazdasági rovataiban nem olvashattuk azt az érdekes közgazdasági hírt, hogy dr. Podowszky Józsefet, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank eddigi helyettes igazgatóját az intézet igazgatósága igazgatóvá nevezte ki.

Aki ismeri az európai közgazdasági relációban is értékes és komoly szerepet játszó igazgató személyiségét, az tisztában van azzal, hogy a közszereplés elől mindig visszavonuló dr. Podowszky kérésére történt ez az általános hallgat-

tás, érdemes és értékelte előléptetése alkalmából. Nem haladhatunk el szó nélkül emellett az előléptetés mellett, amelynek azért is örülünk olyan nagy mértékben, mert dr. Podowszky igazgató is minden időben kitüntetett érdeklődést tanúsított az erdélyi közgazdasági piac iránt. Ezenfelül Nagyváradon is fejtett ki értékes közgazdasági tevékenységet és így nagyon sokan tudnak visszaemlékezni a nagyműveltségű, komoly és zseniális bankemberre, aki végtelenül boldog, ha találkozik régi erdélyi ismerőseivel.

**Egyötödére csökkent a munkavédelmi
bírságok összege**

Eredmény: az iparvállalatok fegyelmezettségéről tesz tanúságot

Az utóbbi napokban erősen tartja magát a hír, hogy a nemzeti munkavédelmi törvény radikális változáson megy át. A törvényt 1935. évben kezdték alkalmazni és ha a bírságolási összegeket nézzük, azt látjuk, hogy

**a román ipar évről-évre
növekvő fegyelemmel tar-
totta be a törvényt.**

Az egyes években a következő bírságokat vetették ki:

1935. évben	22.103.000 lei
1936. évben	13.950.000 lei
1937. évben	4.144.000 lei
1938. évben	4.533.480 lei

vagyis, ma már csak egyötöd annyi vállalat szegi meg a munkavédelmi törvény intézkedéseit, mint kezdetben, holott a visszaesők magasabb bírságot fizetnek.

1935-ben 2263 vállalat, 1936-ban 268 vállalat (!), 1937-ben 364, 1938-ban 212 vállalat kapott figyelmeztetést a törvény betartására, tehát ma már csak egytizedrész annyi vállalat ad okot a kifogásra, mint négy évvel ezelőtt, ami a törvény jó funkcionálásának a jele.

**A nagyobb városok vá-
gőhidjai csak a hadfelszere-
lési szállításokkal foglalkozó**

**bőrgyáraknak adhatnak el
nyersbőrt.** A nemzetgazdasági minisztériumban nagyjelentőségű értekezlet volt, amelyen Seibulescu minisztériumi vezérigazgató, Domkowski tábornok bukaresti főpolgármester, valamint a bőrgyárak és husiparosok képviselői vettek részt. Az értekezletet a honvédelmi minisztérium, mint a legnagyobb hazai bőrvásárló, kezdeményezésére hívták össze azzal a céllal, hogy javaslatot tegyen a bőrrrel való üzérkedés megszüntetésére. Az értekezlet tervezetét dolgozott ki, amelynek értelmében az ország 12 legnagyobb vágóhidjáról a nyersbőrt, közvetítő kiküszöbölésével, közvetlenül a bőrgyáraknak adják el egy külön bizottság által havonta megállapítandó áron, a tervezetet jóváhagyás végett az illetékes miniszterek elé terjesztik.

A „PARC”

szanatorium gyógyfürdője bevezette a valódi pöstyéni iszapfürdőt, speciális pöstyéni berendezéssel. Teljes pöstyéni fürdő, egész- és részpakolások mindennemű reumatikus betegségek ellen! — Cluj, Calea Moșilor 64.

Hogyan került a Memel vidék Litvániához

Anglia és Franciaország jegyzék-intézetek Németországhoz a memeli kérdés tárgyában. Ez a jegyzék nem a nagyhatalmak közötti szokásos érdeklődés valamelyik másik hatalom célja tekintetében, mert a két nyugati hatalom közvetlenül érdekelt abban, hogy a Memelvidék megmaradjon litván szuverenitás alatt? A dolog historikuma van szükség ezen állítás megértésére.

A probléma nehézsége abban áll, hogy Memel vidéke, vagy ahogy litván nyelven mondják: Klaipėda 96 százalékban németek által lakott terület. A versaillesi szerződés 99. pontjában Németország az antant hatalmaknak engedte át a Memelvidéket és egyben előre is kötelezte magát arra, hogy el fogja ismerni minden döntést, amelyet ezek a Memelvidékre és lakosságára nézve hoznak. Szó van egy 2400 négyzetkilométernyi területéről, amelyen kb. 180 ezer ember él. Három éven át a nagyhatalmak kitértek Litvánia azon követelése elől, hogy a Memelvidéket az új köztársasághoz csatolják és ennek legnagyobb ellenzője Lengyelország volt, amely maga is igényt tartott a Memelvidék feletti szuverenitásra. 1923 januárjában a litván hadsereg önhatalmúlag megszállta a Memelvidéket és ott egy ideiglenes kormányt állított fel, majd 1923 január 19-én nemzeti tanácsot hívtak össze, amely kimondotta a Litvániával való egyesülést. A következő hónapban, tehát 1923 február 18-án összegyűlt nagyhatalmi értekezletnek már nem volt más hátra, mint a fait accompli elismerése, de ezt azzal a fenntartással tették meg, hogy a kausi kormány elismeri a Memelvidék önkormányzatát, a német lakosságnak teljes kulturális és közigazgatási önrendelkezést ad. Ez eredményezte az 1924. májusában megkötött egyezményt, amelyet Litvánián kívül négy nagyhatalom: Anglia, Franciaország, Japán és Olaszország írtak alá és egyben garantálták a Klaipėda (Memel) jogi helyzetét. Ezt az egyezményt Németország nem írta alá, de arra szükség nem volt, mert a területéről már a versaillesi szerződésben lemondott.

A nemzetközi egyezmény három függeléssel bír. Az egyikben a Memelvidék jogállását tisztázták, a másik a memeli kikötőre vonatkozik, a harmadik függelék pedig kimondja, hogy Litvánia valamennyi aláíró hozzájárulása nélkül nem mondhat le a szuverenitása alá került területről. Az önrendelkezési

jog biztosítását az aláíró hatalmak elvállalták, ezzel a német lakosság érdekéről is gondoskodás történt. Különösen fontos a kikötőre vonatkozó rész, amely Lengyelország igényét akarja kielégíteni. Ennek alapján a kikötő szabadbáttá lett, amely a Népszövetség ellenőrzése alatt áll és a kikötőhöz vezető vasút Lengyelország elől nem zárható. A Memelvidék alkotmánya szerint a parlamentbe minden 3000 lakos egy képviselőt küld. A kormányzatot a kormányzótanács gyakorolja, amely öt tagból áll és élén egy elnök van, akit a litván köztársasági elnök nevez ki. A direktórium többi tagját a diéta választja meg. Ez a választás folyt le vasárnap és ennek eredménye hat izgatón az európai külpolitika felületére.

Memel ügyének ilyen rendezése sohasem elégíthette ki a német köröket. Számos panasz, konfliktus került a Népszövetség elé, de ezek sohasem nyertek végleges megoldást. Az utóbbi öt évben a német kormány közvetlen tárgyalásokkal igyekezett a memeli németek panaszait a litván kormánynál elintéztetni, de minél jobban nőtt Németország hatalma, annál számosabbak voltak a panaszok és ezek kedvező megoldást ezután sem nyertek. A diétában a legutóbb 45 német képviselő volt, tehát többséget alkottak, úgyszintén a direktórium öt tagja közül legutóbb három német volt. A vasárnapi választások

50.000

karácsonyi ajándék

szétosztása megkezdődött

FISCHER S. A.

ÜVEGUDVAR

CLUJ-BUCUREȘTI

MINDEN VEVŐ KAP MÁR

50 lei vásárlásnál

az erőviszonyokat még jobban a németek javára építették ki. Dacára a másfél évtized óta tartó litván településnek, a németek óriási többségben vannak és a memeli német lapok az utolsó hetekben nyíltan hangoztatták az önrendelkezési jogot. De a kérdést Berlin és Kaus között nem intézheti el. A Memelvidék voltaképpen nemzetközi és a nemzetközi jog szempontjából Litvánia csak mandatárius hatalomnak tekinthető, a nagyhatalmak által átruházott jogot bír. A végső szó a nagyhatalmaké. Igaz, hogy

Olaszország és Japán — az egyezmény két aláírója — nem fogja elismerni a Memelvidék jogi helyzetének megváltoztatását, de ehhez a másik két nagyhatalomnak a beleegyezése is szükséges. Ez az a jelleg, amelyre az angol-francia jegyzék Németországot figyelmeztette,

Olvasóinkhoz!

Tisztelettel felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a lapunk részére történő mindenféle fizetések átvételére csak a lap kiadója Dr. Pap Tibor jogosult. Több oldalról tapasztalt félreértések elkerülése végett leszögezni kívánjuk azt is, hogy csupán megfelelőbb helyiség hiánya miatt volt kiadóhivatalunk a Strada Minorilor 2 szám alatt levő H. e. r. m. e. s nyomda helyiségben ideiglenesen és átmenetileg felállítva, addig míg a iap nyomása ott történt. — Kiadóhivatalunk most a Calea Moșilor 81. szám alatt van.

Ófelsége adománya a kolozsvári szegényeknek. Ófelsége II. Károly király a kolozsvári szegények részére 50 ezer lej segélyt folyósított. A város népjóléti hivatala felhívja az igény jogosultakat, hogy pénteken délelőtt 10 és 2 óra között jelentkezzenek a népjóléti hivatalban Cogălniceanu 4. sz.

Szenvedéseim majdnem husz évig tartottak...

írja többek között Oláriu János Cluj, str. Petrovici 7, majd folytatja: a hosszú éveken keresztül nagy gyomor- és bélbetegségek, valahára teljesen gyógyult állapotban írom e pár sort, habár megkésve, de e köszönettel tartozom. Szenvedéseim majdnem 20 évig tartottak, a sok orvosság és diétázás utolsó időben már nem használt semmit, míg az újságban olvastam a Gastro D.-cikkeket, magam is vettem egy üveggel, melynek használata után teljesen egészségesnek érzem magam, fogyaszthatok bármilyen ételeket. Ismételtan mondok köszönetet Gyógyszerész urnak és a Gastro D. gyógyszernek...

Gastro D. kapható gyógyszertárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszertárban, București, Calea Victoriei 124.

EREDETI AMERIKAI VÉDJEGYŰ
CARBORUNDUM és ALOXITE

CSISZOLÓ KÖVEKET SZÁLLIT
METALBON

Telefon: 1597

CLUJ,
CALEA REGELE FERDINAND 21

Hallatlan olcsó árak!

EGYES CIKKEK GYÁRI ÁRON VALÓ ELÁRUSÍTÁSA.

SIESSEN

amíg a készlet tart!

VICTORIA

CLUJ-KOLOZSVÁR

Calea Regele Ferdinand 14.
(udvarban, Bán-ház)

TIPOGRAFIA VICTORIA

Dr. LENGYEL SZANATORIUM

STR. GOJDU 38.

CLUJ

TELEFON: 22-11

Románia legmodernebb az orvosi haladás minden technikai eszközével felszerelt

Gyógy és üdülő intézet. Fertőző betegek kivételével mindennemű beteg felvételével

A szülészeti osztályon közös kórtermek is vannak klinikai árkban.

BUN DE IMPRIMAT